

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

❖ علائم مسمومیت با مونو اکسید کربن

این گاز از سوختن ناقص مواد حاوی کربن و ترکیب شدن آنها با اکسیژن ایجاد می‌شود. منوکسیدکربن در منازل بیشتر از سوختن مواد نفتی ایجاد می‌شود مانند گاز شهری، نفت، بنزین.

در بدن انسان هموگلوبین که یک ترکیب شیمیایی موجود در گلبولهای قرمز است، وظیفه انتقال دادن اکسیژن را از ریه به بافت‌های بدن بر عهده دارد. مشکل از آنجا آغاز می‌شود که مولکول اکسیژن باید برای نقل و انتقال به بافتها با مولکول هموگلوبین ترکیب شود اما منوکسیدکربن توانایی بسیار بالاتری از اکسیژن برای پیوند با هموگلوبین دارد. یک مولکول منوکسیدکربن ۲۵۰ برابر میل بیشتری نسبت به مولکول اکسیژن برای ترکیب شدن با هموگلوبین دارد.

گاز منوکسیدکربن با هموگلوبین ترکیب شده و این مولکول را از بین می‌برد، بنابراین، هموگلوبین دیگر نمی‌تواند با اکسیژن ترکیب شود و بافتها و اعضای بدن دچار کمبود اکسیژن می‌شوند. دستگاههایی که در منزل می‌توانند گاز منوکسید کربن را تولید کنند شامل دستگاههای حرارت مرکزی، بخاری، آب گرمکن، اجاق‌ها، گاز آشپزخانه و خودروها هستند.

نداشتن تهویه مناسب یا بسته شدن دودکش‌ها در این وسایل باعث سوختن ناقص مواد نفتی شده و انسان را در معرض خطر مسمومیت با منوکسیدکربن قرار می‌دهد. به طور مثال اگر خودرو خود را در یک پارکینگ با فضای بسته و در بسته روشن می‌کنید، باید منتظر مسمومیت با منوکسیدکربن باشید. در مثال فوق در حدود ده دقیقه طول می‌کشد تا گاز منوکسیدکربن در جریان خون ظاهر شود.

علائم مسمومیت با گاز مونوکسیدکربن:

علائم مسمومیت مختصر با گاز منوکسیدکربن غیر اختصاصی هستند و مانند علائم سرماخوردگی یا آنفولانزا و یا سایر مسمومیت‌ها است مانند: سردرد، تهوع، شکم درد، احساس ناخوشی، احساس زخم در گلو و سرفه خشک است. اما در مسمومیت با منوکسیدکربن برخلاف سرماخوردگی ما تب نداریم.

در خردسالان، علائم مسمومیت بیشتر مربوط به دستگاه گوارش می‌شود مانند تهوع و استفراغ. مسمومیت‌های شدیدتر با این گاز می‌تواند ضربان نامنظم قلب، افزایش تنفس، حالت گیجی و منگی، خواب آلودگی و تنفس مشکل را ایجاد کند. در برخی موارد تشنج و افت سطح هوشیاری نیز ایجاد می‌شود.

این علائم می‌تواند چند روز یا حتی چند ماه پس از تماس با منوکسیدکربن ادامه داشته باشد. بیماران در تمام این

شنبه‌های آموزشی

۲ دی ماه ۱۴۰۲

23 December 2023

۹ جمادی الثانی ۱۴۴۵

آنچه باید یک آتش نشان بداند

شماره ۱۹۱

مدت می‌توانند دچار سرگیجه، کاهش توانایی حافظه و اختلالات شناختی شوند.

● برای کاهش خطر مسمومیت بهتر است نکات زیر را رعایت کنید.

✓ دودکشها و هواکشها را به صورت مرتب بررسی کنید.

✓ دستگاههای حرارتی منزل باید هر سال سرویس و کنترل شوند.

✓ می‌توانید دستگاههای اخطار دهنده منوکسید کربن را در منزل نصب کنید.

✓ هیچ وقت خودرو، موتور سیکلت و وسیله نقلیه خود را در گاراژ با در بسته روشن نکنید.

✓ نصب سنسور آشکار ساز منوکسید کربن

✓ تعبیه دریچه تامین هوای وسایل گاز سوز

● در موارد زیر به فکر مسمومیت با گاز منوکسید کربن باشید.

✓ اگر تمام افراد خانواده یا تمام همکاران شما علائم مشابهی داشتند.

✓ وقتی شما به جای دیگری بروید آن علائم از بین بروند (به طور مثال هنگامی که به مسافرت می‌روید سردرد شما

از بین می‌رود).

✓ علائم در یک فصل خاص از سال بروز پیدا می‌کنند (به طور مثال شما فقط در فصل زمستان دچار سردرد

می‌شوید).

درمان مسمومیت با منوکسید کربن:

◇ درمان مسمومیت با این گاز بستگی به شدت مسمومیت داشته و در موارد شدید به اقدامات پیشرفته بیمارستانی

نیازمند هستیم. در صورتی که با مسمومیت با منوکسید کربن مواجه شدید ابتدا باید به جایی که تهویه مناسب

داشته باشد بروید و یا مصدوم را به محلی که تهویه مناسب داشته باشد ببرید.

◇ باید ضربان قلب و تنفس مصدوم را بررسی کرده و در صورت نیاز مصدوم را احیای قلبی و ریوی کنید.

ssafta.imo.org.ir